

ประโยค ป.ธ. ๗
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

๑. เรื่องของอิลลีสเศรยฐี ผู้ดื่มสุราที่พุ่มไม้แห่งหนึ่งถูกท้าวสักกะจอมเทพทรงทราบแล้ว จึงได้รู้ผลทานทำบุญแล้วไปบังเกิดในสวรรค์ ในอรรถกถา อิลลีสชาดกว่า อุโภ ขณฺชา อุโภ กุณฺธิ ดังนี้เป็นต้น ในวรรคที่ ๘ แห่งเอกนิบาตก็ดี เรื่องเศรยฐีผู้ตระหนี่ ที่พระมหาโมคคัลลานเถระรู้ว่าเศรยฐีนั่งอยู่ ณ ที่ชั้นบนแห่งปราสาท ๗ ชั้น เพื่อจะกินขนมเบื้อง ไป ณ ที่นั้น ทรมานแล้ว ถวายขนม(จนได้)ภายหลังไปพระเชตวัน ฟังเทศนาของพระบรมศาสดาแล้วบรรลุโสดาปัตติผล ในอรรถกถาแห่งคาถาว่า ขถาปิ ภมโร ปุบุผิ ดังนี้เป็นต้น ในบุบผวรรคธรรมบทก็ดี ควรกล่าวถึงด้วย ฯ

คนเหล่านั้นทั้งหมด จัดวางตนเอง ซึ่งเป็นคนทู่ศีล เชื่อถือไม่ได้ตระหนี่ ไว้ในคุณสมบัติเป็นต้นแล้ว บรรลุถึงอานิสงส์หลากหลาย ด้วยประการฉะนี้ ฯ อนึ่ง เวนใด มีทู่ศีลเป็นต้นเหตุ เป็นสิ่งที่พวกเขาจะพึงได้รับในปัจจุบันทันตาเห็น หรือในภพภายหน้า เวนนั้น พวกเขา จะละได้ภายหลังแต่เวลาที่ตนตั้งอยู่ในคุณสมบัติเป็นต้น เพราะฉะนั้น การตั้งตนไว้ชอบ พึงเห็นว่า เป็นมงคล ฯ ด้วยเหตุนี้ ในอรรถกถาท่านจึงกล่าวว่า การตั้งตนไว้ชอบเมื่อนั้น เป็นมงคล ฯ ถ้ามว่า เพราะเหตุไร ฯ ตอบว่า เพราะเป็นเหตุละเวรอันเป็นไปในภพนี้และภพหน้า และได้รับ(บรรลุ)อานิสงส์ต่าง ๆ ฯ

จริงอยู่ จิตที่ตั้งไว้ถูกต้อง สามารถบันดาลสมบัติได้ทุกอย่าง ฯ ด้วยเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า ปิยชนมิมารดาเป็นต้น ไม่สามารถจะบันดาลสมบัติใด ๆ ให้ได้ จิตที่ตั้งไว้ถูกต้อง ซึ่งเป็นไป(ตั้งอยู่)ภายในของสัตว์เหล่านี้เท่านั้น ย่อมบันดาลสมบัตินั้นให้ได้ ดังนี้ ฯ

๒. แม้ในอนุฎีกาวิมตวิโนทนี ท่านกล่าวว่า แม้เมื่อจะปรุ้งยาแก่คนจรมาและโจรเป็นต้น อย่าหวังลาภจากคนเหล่านั้นเพื่อตน พึงปรุ้งด้วยตั้งใจว่า ธรรมดว่ามนุษย์ทั้งหลาย ช่วยเหลือกันไป ๆ ก็ ภิภุทำด้วยหวังตอบแทน มีโทษในเพราะอเนสนากรรมมีเวชกรรมและกุลทุสกกรรมเป็นต้น ๆ แต่ไม่มีโทษในเพราะทำด้วยตั้งใจว่า เมื่อเราทำการช่วยเหลืออย่างนี้ ชนทั้งหลาย รู้คุณของพระศาสนาแล้วย่อมซาบซึ้ง(ใจ) หรือเป็นผู้เกื้อกูลแก่พระสงฆ์ ฯ

ยาวิเศษ (ชนิดหนึ่ง) ชื่อว่า อริฎฐะ ในบทว่า อริฎฐปะจัน นั้น ๆ ในอรรถกถาสูราปานสิกขาบท พระอรรถกถาจารย์กล่าวว่า เล่ากันว่า ชนทั้งหลาย ปรุ้งยาอริฎฐะ ด้วยรสแห่งผลไม้มีมะขามป้อมเป็นต้น ยาอริฎฐะนั้น มีสีกลิ่นรสคล้ายน้ำเมาที่เดียว แต่หาใช้น้ำเมาไม่ ฯ

สิ่งใดย่อมเกิดขึ้น เพราะอาศัยอเนสนกรรมมีเวชกรรมที่ทรงห้ามเป็นต้น สิ่งนั้นทั้งหมด เป็นอกัปปิยะทั้งนั้น ๆ เพราะเหตุนั้น ในอรรถกถาปฐมปวารณาสิกขาบท พระอรรถกถาจารย์จึงกล่าวว่า อกัปปิโยภชนะที่บังเกิดจากการประทุษร้ายสกุล การปรุ้งยา การอวดอุตริมนุสสธรรม และอกัปปิยวัตถุมีรูปิยะที่ภิภุยินดีแล้วเป็นต้น คือ ที่เกิดเพราะการแสวงหาอันไม่สมควร อันพระพุทเจ้าทรงรังเกียจ ดังนี้ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๗
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. เอกนิปาดสฺส อฏฺฐมวคฺเค อุโภ ขณฺชา อุโภ กุณฺตี
 อิถิสฺสชาตกวางฺณณายํ เอกสฺมี คุมฺเพ สุรํ ปิวิตฺวา สกฺเกน เทวินฺเทน
 ทมิตสฺส ทานพลํ ฌตฺวา ปุณฺณํ กตฺวา สกฺเค นิพฺพตฺตสฺส อิถิสฺสเสฏฺฐิโน
 วตฺถุมปี ฌมฺมปทสฺส ปุปฺผวคฺเค ยถาปี ฌมโร ปุปฺผนฺติ คาลาวณฺณายํ
 มหาโมคคฺคฺลนฺตเถเรณ กปฺลลปฺปูเว ขาทิคฺ์ สตฺตถฺมิกปฺปาสาทสฺสุปริมฺตเล
 นิสินฺนภาวํ ฌตฺวา ตตฺถ คนฺตฺวา ทมิตสฺส ปฺปูเว ทตฺวา ปจฺญา เชตฺวนํ
 คนฺตฺวา สตฺถุ เทสนํ สุตฺวา โสตาปตฺติผลํ ปตฺตสฺส มจฺฉริเสฏฺฐิเจตฺส
 วตฺถุมปี กเถตฺพุทฺ์ ฯ

อิจฺเจเต สพฺเพ ทฺสุสึลํ อสฺสทฺธํ มจฺฉริ อตฺตานํ สีลาทีสุ ฌปฺตฺวา
 วิวิธานิสํสํ สมฺปาปุณฺนีสุ ฯ ยถจฺ เนสํ ทฺสุสึลาทิเหตุกํ ทิฏฺฐฌมฺมสมฺปฺราเยสุ
 ลภิตฺพุทฺ์ เวรํ โหติ ตํ สีลาทีสุ ฌิตกาลโต ปจฺญา ปหียติ ตสฺมา
 อตฺตสมฺมาจฺปนํ มจฺฉลนฺติ ทฺภูจฺพุทฺ์ ฯ เตนฺภูจฺกถายํ โสปี มจฺฉลํ ฯ กสฺมา ฯ
 ทิฏฺฐฌมฺมิกสมฺปฺรายิกเวรปฺปหานวิวิธานิสํสํสาธิกมเหตุโตติ วุตฺตํ ฯ

สมฺมาปณฺหิตยฺหิ จิตฺตํ สพฺพสมฺปตฺตี ทาตุํ สกฺโกติ ฯ เตน ฌกฺวา
 ยํ ยํ สมฺปตฺตี เนว มาตาทโย ทาตุํ สกฺโกนฺติ ตํ อิมสํ สตฺตานํ อพฺพนฺตเร
 ปวตฺตํ สมฺมาปณฺหิตํ จิตฺตเมว เทตฺติ อห

๒. วิมฺติวินทนิยฺมปี อากนฺตฺกโจราทินํ กโรนฺเตนาปี มนุสฺसानาม
 อุปการกา โหนฺตฺติ อตฺตโน เตหิ ลากํ อปฺปฏฺฐยฺนฺเตน กาดพุทฺ์ ฯ
 ปจฺจาสาย กโรนฺตสฺส ปน เวชฺชกมฺมกฺลทฺฐสนาทิโทโส โหติ ฯ เอวํ
 อุปกาเร กเต สาสนคฺคณํ ฌตฺวา ปสึทฺนฺติ สงฺฆสฺส วา อุปการกา โหนฺตฺติ
 กรณฺเ ปน โทโส นตฺถิติ วุตฺตํ ฯ

อริฏฺฐปจฺนนฺติ เอตฺถ อริฏฺฐโจติ ฌสชฺชวิเสโส ฯ สุราราปาน-
 ลิกฺขาปทวณฺณายํ อามลกาทีนฺยเว กิร รเสน อริฏฺฐํ กโรนฺติ โส

มชชวณณคนุทธโรส เจว โหติ น จ มชชนติ วุคฺคํ ฯ ยํ ปฏิกขิตฺต-
 เวชชกมฺมาทิกํ นิสฺสาย อุปฺปชฺชติ สพฺพนฺตํ อกปฺปิยเมว ฯ
 เตน ปจฺมปฺปวารณาสิกขาปทวณฺณนํ กุลทฺตฺสนเวชชกมฺมอฺคฺตฺตริมนุสฺส-
 ธมฺมาโรจนสาทิตฺตฺรฺปิยาทีหิ นิพฺพตฺตํ พุทฺธปฺปฏิญฺจํ อนฺเสนาย อุปฺปนฺนํ
 อกปฺปิยโกชนนฺติ วุคฺคํ ฯ
